

Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Σχολή Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Γεωγραφίας

Ανθρωπογεωγραφία του Αναπτυσσόμενου Κόσμου

Διδάσκων : Βασίλειος Γαβαλάς

Θέματα Εργασιών και ενδεικτική βιβλιογραφία

- 1) Οι επιπτώσεις του δουλεμπορίου και της αποικιοκρατίας στην Αφρική (από δημογραφική, πολιτική και αναπτυξιακή άποψη).

Livi-Bacci M. (2017) *A concise history of world population*.
Wiley-Blackwell: Hoboken. (chapter 2.5: Africa, America and
the slave trade).

2) Η ιστορία του Κονγκό: από το Βελγικό Κονγκό στη σημερινή Λαϊκή Δημοκρατία.

Vanthemsehe, Guy (2012). Belgium and the Congo, 1885–1980. New York: Cambridge University Press. ISBN 978-0-521-19421-1.

• Vansina, Jan (2010). Being Colonized: The Kuba Experience in Rural Congo, 1880-1960.

Madison: University of Wisconsin Press. ISBN 978-0299236441

• Freund, Bill (1998). The Making of Contemporary Africa: The Development of African

Society since 1800 (2nd ed.). Basingstoke: Palgrave-Macmillan. ISBN 978-0-333-69872-3

• The Cambridge history of Africa: From the earliest times to c. 500 BC Archived 18 March 2015 at the Wayback Machine, Cambridge University Press.

• Meredith, Martin (2005). The Fate of Africa. New York: Public Affairs.

• Buell, Raymond Leslie (1928). The native problem in Africa, Volume II. New York: TheMacmillan Company.

• "BELGIAN CONGO;: Too Late, Too Little?" . Time. 23 December 1957. ISSN 0040-781X

• "BELGIAN CONGO: If Blood Must Run" . Time. 19 January 1959. ISSN 0040-781X

• Young, Crawford (1965), Politics in the Congo" Decolonization and Independence, Princeton: Princeton University Press.

• For an overview of developments in the Congo after 1960 see: O'Ballance, Edgar (2000), The Congo-Zaire Experience, 1960–98, Houndmills: MacMillan Press.

• Χουλιάρας, Α., Πετρόπουλος, Σ. 2015. Ανεξερεύνητες προοπτικές: Η Αφρική και η Ελλάδα. [Κεφάλαιο Συγγράμματος]. Στο Χουλιάρας, Α., Πετρόπουλος, Σ. 2015. Η Αφρική και οι άλλοι. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα:Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών

3) Ένοπλα κινήματα στη Λατινική Αμερική και ομοιότητες τους με αντίστοιχα κινήματα στη Μέση Ανατολή. Θεολογία της απελευθέρωσης και πολιτικό Ισλάμ: όψεις του ίδιου νομίσματος;

Πάνος Κουργιώτης, Η πολιτική σημασία του Ισλάμ στο ύστερο οθωμανικό κράτος: ο πανισλαμισμός και η πρόσληψή του από τους Άραβες (εισαγωγή), Βαλκανικά σύμμεικτα 17 (2015), https://www.imxa.gr/files/Simmeikta_17/kourgiotis.pdf

Εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα και ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις, Ημεροδρόμος <https://www.imerodromos.gr/declassified/mesh-anatolh-otan-peftoun-oi-maske/ethnikoapeleftherwtika-kinhmata-kai-imperialistikes-epemvaseis/>

Άχμαντ Ελντίν, Οι «αδελφοί Μουσουλμάνοι» και η σημερινή κατάσταση της Αιγύπτου <https://ahmadeldin.blog/2013/08/20/ikhwan-al-muslimeen/>

Mauldin Economics: Που οφείλεται η αποτυχία των κρατών και του εθνικισμού στην Μέση Ανατολή; <http://www.bankingnews.gr/>

4) Αστικοποίηση και υπανάπτυξη: η περίπτωση της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής.

Clarke, C.G. (1974). Urbanization in the Caribbean. *Geography*, Vol.58, pp. 223-32.

Cole, W.E. and Sanders, R.D. (1985). Internal migration and urban employment in the third world, *American Economic Review* Vol. 75, pp. 481-494.

Hope, K.R. and Ruefli, T. (1986). Rural-Urban migration and the development process: A Caribbean case study, *Labour and Society* Vol. 6, pp.141-148.

Hudson, B. (1980). Urbanization and planning in the West Indies, *Caribbean Quarterly* Vol.26, pp.1-17.

Mangin, W. (1967). Latin American squatter settlements: A problem and a solution. *Latin American Research Review* Vol.2, pp. 65-98.

Potter, R. B. (1989). Urbanization, planning and development in the Caribbean: an introduction. In Potter, R. B. (ed.) *Urbanization, planning and development in the Caribbean*. London and New York: Mansell.

5) Η Ινδική χερσόνησος και τα κράτη που την απαρτίζουν:
ιστορική αναδρομή και δημογραφικές-αναπτυξιακές
προοπτικές.

Ρούσσοσ Σ., Σκλιασ Π. Σωτηρόπουλοσ Δ., Χουλιάρασ Αστ. (2005) *Ο Τρίτοσ Κόσμοσ. Πολιτική, κοινωνία, οικονομία, διεθνείσ σχέσεισ*. Παπαζήση, Αθήνα.

Williams G. et al. (2009) *The Geography of Developing Areas*. Routledge, London.

Dickenson J. et al. (1996) *The Geography of the Third World*. Routledge, London.

6) Σύμφωνα με τη κλασική θεωρία της δημογραφικής μετάβασης, η οικονομική ανάπτυξη είναι «εκ των ων ουκ άνευ» για την πτώση της γεννητικότητας. Σήμερα χώρες όπως η Σαουδική Αραβία, το Κουβέιτ, τα ΗΑΕ και άλλες χώρες του Αραβικού Κόλπου, παρότι παρουσιάζουν υψηλούς δείκτες οικονομικής ανάπτυξης, παρουσιάζουν ταυτόχρονα και σχετικά υψηλή γεννητικότητα. Περιγράψτε τη δημογραφική μετάβαση σε αυτές τις χώρες και τους λόγους για τους οποίους η γεννητικότητα παραμένει σε σχετικά υψηλά επίπεδα.

OECD (2013) *New Entrepreneurs and High Performance Enterprises in the Middle East and North Africa. Competitiveness and Private Sector Development*. Paris.

UN. (2019) *World Population Prospects, the 2019 Revision*. <https://population.un.org/wpp/>

7) Οι πληθυσμιακές πολιτικές στον Τρίτο Κόσμο. Ποιες είναι οι μελλοντικές προβλέψεις για τη δημογραφική εξέλιξη του πληθυσμού των χωρών του Τρίτου Κόσμου;

UN. (2019) *World Population Prospects, the 2019 Revision*.
<https://population.un.org/wpp/>

8) Συγκρίνετε την Κίνα, την Ινδία και τη Βραζιλία όσον αφορά την οικονομική και κοινωνική τους ανάπτυξη. Επινοήστε έναν σύνθετο δείκτη κοινωνικής ανάπτυξης (διαφορετικό από το HDI) και εφαρμόστε τον σε αυτές τις χώρες. Προσπαθήστε ο δείκτης αυτός να αντανακλά, στο μέτρο του δυνατού και το βαθμό εκδημοκρατισμού (ελευθερία τύπου, ατομικές ελευθερίες) των κρατών.

- Kaul, S., 2006, Higher education in India: seizing the opportunity, Indian council for research in international economic relations.
- Πετρόπουλος, Σ., χ.χρ, Η ανάδειξη μιας νέας αναπτυξιακής ατζέντας: Οι περιφερειακές προτάσεις για την ανάπτυξη από τη Mercosur και την ASEAN, First draft.
- Polaski, S., et all, 2009, Brazil in the Global Economy: Measuring the gains from trade, Carnegie Endowment for International Peace and International Labour Organization.
- Renato, P., et all, 2005, Sector Study for Education in Brazil, Japan Bank for International Cooperation.
- Schwartzman, S, 2003, The Challenges of Education in Brazil, Visiting Fellow, Centre for Brazilian Studies, Oxford University
- Tsang, M., 2000, Education and national development in China since 1949: Oscillating policies and enduring dilemmas, China.
- Wayne, M., et all, 2006, *China's Economic Conditions*, Congressional Research Service The Library of Congress
- Velkoff, V., 1998, Women of the word. Women's education in India, International Programs Center

9) Όταν ο «Μεγάλος Τιμονιέρης» έφερε τον λιμό: Περιγράψτε την πολιτική που έμεινε γνωστή ως «Μεγάλο άλμα προς τα εμπρός», και τις επιπτώσεις της στην οικονομία, την κοινωνία και τη δημογραφία της Κίνας.

‘The Great Leap Forward’, The History Learning Site, 2015, C N Trueman,
<https://www.historylearningsite.co.uk/modern-world-history-1918-to-1980/china-1900-to-1976/the-great-leap-forward/>

Frank Dikotter, ‘Mao’s Great Leap to Famine’, New York Times, 2010, <https://www.nytimes.com/2010/12/16/opinion/16iht-eddikotter16.html>

The Great Leap Forward, Millions died of starvation’, ThoughtCo.,
<https://www.thoughtco.com/the-great-leap-forward-195154>

The Great Leap Forward (大躍進) - 1958-1962 – Documentary,
<https://www.youtube.com/watch?v=xYnCAFKC7gE>

- 10) Η «ανακάλυψη» της Αμερικής από τους Ευρωπαίους: πώς αποδεκατίστηκαν οι ιθαγενείς του Νέου Κόσμου από τον Κολόμβο και τους διαδόχους του.

Livi-Bacci M. (2017) *A concise history of world population*. Willey-Blackwell: Hoboken. (chapter 2.4: The tragedy of the American Indios).

Stephen Howe (2013) Native America and the study of colonialism, Part 1: contested histories, *Settler Colonial Studies*, 3:1, 102-126, DOI: 10.1080/18380743.2013.761939

Noble David Cook (1993) Disease and the depopulation of Hispaniola, 1492–1518 , *Colonial Latin American Review*, 2:1-2, 213-245, DOI: 10.1080/10609169308569813

David Ryan (1999) Colonialism and Hegemony in Latin America: An Introduction, *The International History Review*, 21:2, 287-296, DOI: 10.1080/07075332.1999.9640860

Ida Altman (2018) History of the Caribbean, History of Latin America and the Oceanic World, 1492 and Before, *Indigenous History*, Labor History Online Publication Date: Jul 2018 DOI: 10.1093/acrefore/9780199366439.013.630

Newson, Linda A. (1993). The demographic collapse of native peoples of the Americas, 1492-1650. In *The Meeting of Two Worlds: Europe and the Americas 1492–1650*. pp. 247-288.

Cieza de León P., *The Discovery and Conquest of Peru*, ed. and trans. A.P. Cook and N.D. Cook, Durham, NC 1998.

Hemming J.(2003) *The Conquest of the Incas*. Harcourt Brace Jovanovich: New York.

Η μάχη της Καχαμάρκα - Ο Πισάρο και η κατάκτηση των Ίνκας
<https://www.historical-quest.com/el/histquest/608-cajamarca.html>

11) Το σύστημα καστών στη σύγχρονη Ινδία.

Αλμπάνης Γιάννης (2014, Μαρτίου 26) Ινδία: οι κάστες, η βία και η οικονομική ανισότητα. *Εποχή*
<https://left.gr/news/india-oi-kastes-i-kai-i-oikonomiki-anisotita>

Αρριανός, Αλεξάνδρου (1992), *Οι κοινωνικές τάξεις των Ινδών*, (Βιβλίο έβδομο : Ινδική Ανάβασις (7.11 – 12), Αθήνα: Κάκτος.
<https://archaeographus.wordpress.com/category/%CE%B1%CF%81%CF%81%CE%B9%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CF%83/>

Καπουράνης Θανάσης, (2019) Ινδία: ομαδικοί βιασμοί και οι κάστες. *EMMEIS Website*, Ανακτήθηκε από: <http://pacific.jour.auth.gr/emmeis/?p=9749>

Μπερτράν Ισαβέλλα, (2016, 23 Απριλίου), Ινδία 8-ανέγγιχτοι γεννημένοι και κατώτεροι, (<https://zyrinis.gr/en/node/19770>)

Οι κάστες στην Ινδία σήμερα (2015) , *Περιοδική αναρχική έκδοση "Οι πολλοί"* (Τεύχος 1), <https://oipolloi.espivblogs.net/archives/568>

12) Σομαλία: Το εμβληματικότερο «κράτος παρίας» (rogue state) της υφηλίου

The history of the Somali Peninsula: from ancient times to the medieval Islamic period - Abdurahman M. Abdullahi (Baadiyow)

Αποικιοκρατία, Η ευρωπαϊκή επέκταση μετά το 1763- Harry Magdoff, εκδόσεις Μελάι, (σ. 34-49), 2008

The Suicidal State in Somalia: The Rise and Fall of the Siad Barre Regime, 1969–1991, Mohamed Haji Ingiriis, 2016, UPA.

Clan Cleansing in Somalia: The Ruinous Legacy of 1991. Lidwien Kapteijns, Pennsylvania Studies in Human Rights. 2012

Helge-Mari Loubser & Hussein Solomon (2014) Responding to state failure in Somalia, Africa Review, 6:1, 1-17, DOI: 10.1080/09744053.2014.883753

Ahmed, M., 2009. Somali sea gangs lure investors at pirate lair. Reuters.

Alabi, A., 2018. World Bank launches \$9 million infrastructure project in Somalia. Afr. Leadersh. Mag. URL <https://africanleadership.co.uk/world-bank-launches-9-million-infrastructure-project-in-somalia/> (accessed 4.10.19).